



Klas Allander  
Tel: 08-6988539  
klas.allander  
@naturvardsverket.se

BESLUT  
2009-01-30 Dnr 411-835-09 Nv

Enligt sändlista

## Beslut om skydds jakt på lodjur i län eller del av län med renskötsel 2009

### Beslut

Naturvårdsverket beslutar med stöd av 9 b, 23 a och 24 §§ jaktförordningen (1987:905) samt med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 i samma direktiv, om **jakt på högst 100 lodjur** i län eller del av län med renskötsel, i detta beslut kallat *renskötselområdet*.

Naturvårdsverket beslutar även att nedan angivna villkor gäller för jakten enligt detta beslut. Efterlevnaden av dessa villkor är nödvändiga för att jakt enligt Naturvårdsverkets beslut ska få bedrivas. Jakt som inte följer dessa villkor sker således utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 respektive 44 § jaktlagen. För jaktbrott kan även den dömas som förfarit med oaktsamhet.

Naturvårdsverket har den 30 januari 2009 även beslutat om jakt i län eller del av län utan renskötsel, i detta beslut kallat *utanför renskötselområdet* (dnr 411-834-09 Nv).

Angående Naturvårdsverkets bedömning av de juridiska grunderna för beslutet, se nedan under Skäl.

Detta beslut gäller utan hinder av att det överklagas.

***Villkor för bedrivande av jakt på lodjur 2009  
(9 b § jaktförordningen).***

***Var, när och hur många djur får fällas?***

**Jakt på totalt 100 lodjur tillåts i län eller delar av län med renskötsel.**

*Dalarnas län*

Område: Den del av länet som ligger norr om följande avgränsning. Från riksgränsen österut längs Riksvägen 70 till Idre och sedan söderut längs kraftledning tills den korsar den allmänna vägen mellan Mörkret och Särna. Vidare går områdesgränsen längs samma väg österut till Särna där den följer Österdalälven fram till gränsen mot Älvdalens skjutfält som tar vid som gräns fram till länsgräns.

Antal: högst 1 djur.

*Västernorrlands län*

Område: hela länet

Antal: högst 5 djur.

*Jämtlands län*

Område 1: Strömsunds kommun

Antal: högst 11 djur

Område 2: kommunerna Krokoms och Åre

Antal: högst 12 djur

Område 3: kommunerna Berg, Bräcke, Ragunda och Östersund

Antal: högst 13 djur

Område 4: Härjedalens kommun

Antal: högst 24 djur

*Västerbottens län*

Område 1: kommunerna Dorotea, Lycksele, Storuman, Vilhelmina och Åsele

Antal: högst 22 djur.

Område 2: kommunerna Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Skellefteå, Umeå, Vindeln och Vännäs

Antal: högst 5 djur.

Område 3: kommunerna Malå, Norsjö och Sorsele

Antal: högst 3 djur.

*Norrbottens län*

Område: hela länet

Antal: högst 4 djur.

***Jakttid***

Jakt med vapen är tillåten: 1 mars - 31 mars 2009.

Fällfångst är tillåten: 1 mars - 31 mars 2009.

***Avlysning***

Jakten ska avlysas då det totala antalet lodjur fällts eller påskjutits inom ett län eller del av län alternativt att jakttiden löpt ut.

***Vilka får utföra jakten?***

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut och har rätt att jaga lodjur under förutsättning att jakträtten omfattar jakt på lodjur. Vid varje jakttillfälle ska utses en ansvarig jaktledare. Med stöd av riktlinjer om bestämmelserna i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) behöver endast jaktledaren registrera sig för lodjursjakt. Detta gäller endast för jaktlag där jaktledare är utsedd och det står klart att jaktledaren kommer att leda jaktlaget under lodjursjakt 2009. I övriga fall ska person som avser att jaga lodjur registrera sig för lodjursjakt i jaktregistret (<https://ripan.naturvardsverket.se/ripanweb/> alternativt 0771-18 34 11).

Jaktledaren är ansvarig för att information från myndigheterna kommer fram till jägarna och att information om jaktutfallet kommer fram till myndigheterna. Den som jagar lodjur ska löpande från jaktens början hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där lodjursjakt bedrivs.

***Vilka djur får fällas?***

Lodjur får jagas oberoende av kön och ålder.

***Tillåtna jaktmedel m. m.***

Av 6 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt framgår vilka vapen som är godkända för jakt på lodjur. Jakt får bedrivas med godkända fällor.

Naturvårdsverket erinrar om att, enligt 16 § jaktförordningen, får hund som förföljer vilt användas vid jakt efter lodjur t.o.m. den 31 mars.

***Fällfångst***

Lista över godkända fällor finns att hämtas på [www.naturvardsverket.se/jakt](http://www.naturvardsverket.se/jakt) ”Fällor för vilda djur”. Följande godkända fångstredskap får användas för fångst av lodjur: Åbrånsfällan (L93), Lofälla Grimsö (L94), Tunnelfälla Söderholm (L95), Sinkabirum

(L99) samt Sinkabirum kombi (L112). Vid användningen ska tillses att inga utstående kantiga detaljer förekommer invändigt i fällans fångstutrymme. Ansvarig jaktledare ska förvissa sig om att fällorna är i enlighet med NFS 2002:18.

Varje fälla ska vara tydligt märkt med typbeteckning samt användarens namn, adress och telefonnummer (26 § NFS 2002:18). Tillsyn och vittjning av fällor ska ske minst en gång per dygn. En vittjning ska dock alltid ske på morgonen (27 § samma föreskrift).

Fällor som ska användas för lodjursjakt under perioden 1 mars – 31 mars 2009 ska koordinatsättas med GPS-koordinater, alternativt anges med markering på karta. Platsangivelsen för fällan ska anmälas skriftligen till Länsstyrelsen efter 31 januari 2009 och före 1 mars 2009 i det län fällan är placerad.

Lodjur som vid fällfångst konstateras vara märkt bör inte avlivas utan frisläppas. Kontakta dessförinnan Lodjursprojektet<sup>1</sup>.

#### ***Anmälan av fällt lodjur***

Jaktledaren ska utan dröjsmål och senast tre timmar efter djuret fällts eller påskjutits anmäla det till berörd polismyndighet. I samband med anmälan informerar polisen jaktledaren hur det ska förfaras med det skjutna djuret. Vidare informerar polisen jaktledaren om vem/vilka som är besiktningsman/-män. Jaktledaren är ansvarig för att lodjuret besiktigas.

Telefonnumret till polisen för anmälan av fälld eller påskjutet lodjur är **114 14** (slå därefter 0 för att snabbare komma till polisens växel alternativt vakthavande).

Vid anmälan ska jaktledaren ange följande uppgifter som antecknas av polisen:

1. ansvarig jaktledare
2. skyttens namn, adress och telefonnummer,
3. när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
4. var djuret fällts eller påskjutits (plats som går att återfinna på karta 1:100 000 samt kommun eller jaktområde enligt detta beslut),
5. djurets kön och ålder, om det är känt,
6. jaktsätt

Berörd polismyndighet vidarebefordrar omgående anmälan om fällt djur per telefon/fax till länsstyrelsen och länsstyrelsens besiktningsman. Berörda länsstyrelser har följande telefon och faxnummer:

---

<sup>1</sup> Kontakta Grimsö forskningsstation, tel 070-203 04 31 alternativt Peter Segerström, Jokkmokk, tel 070/258 11 20.

Län	Länsstyrelsens telefonsvarare ang. kvarvarande tilldelning	Länsstyrelsens telefon- och faxnummer
Norrbottnens län	073-066 39 49	tel 0920-960 00 fax 0920-22 67 45
Västerbottnens län	090-10 70 70	tel 090-10 70 00 fax 090-10 72 50
Jämtlands län	063-15 25 57	tel 063-14 63 33 fax 063-14 61 85
Västernorrlands län	0611-34 91 53	tel 0611- 34 91 52 alt. 0611- 34 91 51 fax 0611- 34 93 66
Dalarnas län	023-810 47	tel 023-810 00 fax 023-817 02

Se respektive länsstyrelsens hemsida för detaljer.

#### ***Besiktning av fällt lodjur m.m.***

Skytten ska uppvisa hela det fällda lodjuret för länsstyrelsens besiktningsman inom ett dygn. Om besiktningsman så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas.

Besiktningsman fyller tillsammans med skytten i blankett "Registrering och besiktning av fällt lodjur" (*bilaga 2*). Genom besiktningsmannens försorg insändes flådd kropp inklusive kraniet till Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA). Flådd kropp ska om möjligt inte frysas och inre organ får ej tas ur.

#### ***Hantering av fällt lodjur***

Med stöd av 9 b § 4 och 5 stycket jaktförordningen beslutar Naturvårdsverket att följande ska gälla beträffande lodjur fällda med stöd av detta beslut.

#### ***Jakträttshavarens rätt till delar av lodjuret***

Naturvårdsverket beslutar att under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats samt att den flådda kroppen inklusive huvudet (skrotten) överlämnas till besiktningsmannen och att övriga villkor i detta beslut följs tillfaller skinnen av lodjuret den som har jakträtt. Jakträttshavaren får överlåta en fällt lodjur till annan.

SVA genomför åldersbestämning av djuret, genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få kraniet tillbaka mot en avgift av 600:- + frakt. Önskar skytten att få tillbaka kraniet ska det anges särskilt på blankett (*bilaga 2*).

Underlåter jaktledaren att på begäran uppvisa skottplats/fallplats eller om platsen inte kan återfinnas eller om jaktledaren vägrar att lämna ifrån sig kroppen

inklusive huvudet tillfaller hela lodjuret staten eller om djuret inte återfinns värdet av detsamma.

### ***Märkning***

Ägaren till lodjursskinnet ansvarar för att märkningen av skinn eller monterat djur sker. Lodjursskinnet alternativt det monterade djuret ska märkas av polismyndighet med s.k. transponder (microchips), som bevis på att lodjuret fällt lagligt, varvid bifogad blankett ”Märkning av fällt lodjur” (*bilaga 3*) ska användas. Sådan märkning ska ske snarast dock senast inom sex månader. De kranier som returneras till jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, märks av SVA.

### ***Blanketter***

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i ”Registrering och besiktning av fällt lodjur” (*bilaga 2*). Kopia/dubblett av denna blankett ska bifogas båda djurkropp och referensprov (se ovan).

### ***Annan information***

*Krav i övrig lagstiftning för hantering av lodjursskinn och kranier samt jakt på lodjur*

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjuden enligt artikel 8.1 i Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (CITES-förordningen). Jordbruksverket kan medge undantag från förbudet, om det kan visas att exemplaret åtkommit lagligt. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverkets<sup>2</sup> intyg om undantag från förbudet inhämtas. Skytten kan då sälja eller byta skinn eller kraniet av lodjur. För export, import eller reexport krävs särskilt tillstånd från Jordbruksverket.

Det krävs dispens från länsstyrelsen för att få använda animaliskt avfall vid fällfångst.

Naturvårdsverket vill erinra om bestämmelserna i 9 § första stycket 3 jaktförordningen gällande inskränkningar i jakttiden samt 17 § andra stycket samma förordning gällande kravet på eftersökshund.

---

<sup>2</sup> Intyget är förenat med en avgift på 350 kronor som Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, telefon 036-15 50 00, fax 036-19 05 46 efterdebiterar.

## ***Länsstyrelsernas och andra myndigheters åtgärder i samband med jakten***

Länsstyrelsen utser i god tid före jaktstarten de besiktningsmän som besiktigar *samtliga* fällda lodjur och kvalitetssäkrar hur eftersöken genomförts då lodjur påskjutits men ej fällts eller återfunnits. Områdes- och eventuell jourlista över besiktningsmännen tillhandahålls av länsstyrelsen.

### ***Besiktningsmannens hantering av fällt lodjur***

Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blanketten ”Registrering och besiktning av fällt lodjur” (*bilaga 2*) samt tillhandahåller skytten blanketter för märkning. Besiktningsmannen insänder flådd kropp inklusive kraniet till SVA<sup>3</sup> på ett sådant sätt att det är framme vid SVA efterföljande arbetsdag. Paket skickas endast under söndag, måndag, tisdag eller onsdag. När den flådda kroppen sänds in till SVA följs ”*Rutiner för att sända döda djur till SVA*” som finns på SVA:s webbplats under adressen:

[http://www.sva.se/sv/navigera/tjanster\\_produkter/Patologi/Doda-djur/](http://www.sva.se/sv/navigera/tjanster_produkter/Patologi/Doda-djur/).

Besiktningsmannen ska fotografera tassar/klor på fällfångade lodjur och skicka bilderna till SVA på lämpligt sätt inom en månad. Flådd lodjurskropp ska om möjligt inte frysas och inga inre organ får tas ur. Beträffande SVA:s vidare hantering av insänt material hänvisas till *bilaga 5*.

Vid besiktningen tar besiktningsmannen ett referensprov (hudprov med hår, ca 1x3 cm) samt ombesörjer att referensprovet sänds till SVA. Referensprov sändes *aldrig* tillsammans med djurkroppen till SVA.

SVA förser besiktningsmännen med kartonger samt frankerade adressetiketter. Om annat fraktsätt är aktuellt kontaktas SVA innan djuret skickas. Om ersättning för sådan frakt önskas, ska kopia på fraktkvittot bifogas försändelsen.

### ***Aktuell lodjurstilldelning***

Länsstyrelserna informerar fr.o.m. jaktstarten om hur många lodjur som skjutits och hur många lodjur som återstår av tilldelningen. Lämpligen bör detta ske genom telefonsvarare.

### ***Avlysning***

Länsstyrelsen ska avlysa jakten då det totala antalet lodjur fällts eller påskjutits och avräknats inom ett län eller del av län eller om jakttiden löpt ut.

---

<sup>3</sup> Statens Veterinärmedicinska Anstalt, Obduktionssalen, Viltsektionen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala, 018-67 40 00, [lojakt@sva.se](mailto:lojakt@sva.se).

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt, då lodjursjakt är tillåten med stöd av detta beslut, så ska de *inte* avräknas.

Beslut om avlysning delges snarast berörda polismyndigheter, jakträttshavare, jaktvårdsföreningar, medier och övriga på lämpligt sätt.

### **Rapportering/redovisning**

Fällda lodjur registreras av länsstyrelsen i Rovdjursforum som synobservationer under egen inventering ”Lodjursjakt 2009”. Även påskjutna, ej fällda lodjur registreras där.

Länsstyrelsen ska därutöver senast 2009-06-01 till Naturvårdsverket överlämna en skriftlig rapport, inklusive digital datafil i MS Excel-format (tillhandahålls av SVA) över hur många djur som fällts eller anmälts påskjutna, inklusive vilka som avräknades respektive ej avräknades, med stöd av detta beslut. Rapporten, som också utgör rapporteringsunderlag till Europeiska kommissionen i enlighet med art- och habitatdirektivets artikel 16.2 samt Konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö (Bernkonventionen), ska innehålla uppgifter om djurets kön, skyttens namn, adress och telefonnummer, jaktledarens namn och telefonnummer samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (kommun, koordinater i rikets nät) och hur respektive lodjur fällts (jaktmetod). Till rapporten ska även bifogas ett dokument där det framgår vilka erfarenheter som vunnits i samband med jakten. Kopia av ifylld blankett ”Registrering och besiktning av fälld lodjur” (bilaga 2, sidorna 1 och 2) bifogas denna rapportering. Rapport över fällda lodjur ska fortlöpande under jakten skickas till [lojakt@sva.se](mailto:lojakt@sva.se). SVA uppdaterar därefter information om lojakten på sin hemsida [www.sva.se](http://www.sva.se).

Länsstyrelserna ska fortlöpande rapportera om lodjur fälls eller påskjuts med stöd av 27 och 28 §§ jaktförordningen, förordningen (2007:127) med särskilda bestämmelser om skyddsåtgärder vid rovdjursangrepp, i självförsvar, dödas olagligt eller påträffas döda av annan orsak. Dessa uppgifter redovisas till Naturvårdsverket senast den 1 juni 2009 (24 § jaktförordning samt 28 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:19) om administration av jakt efter älg, kronhjort och stora rovdjur m.m.). Naturvårdsverket förutsätter att även dessa lodjur registreras i Rovdjursforum.

Polismyndigheten är mottagare av anmälningar av fällda lodjur och informerar jaktledaren om dennes och skyttens skyldigheter samt förmedlar omgående dessa uppgifter till länsstyrelsen och besiktningsmännen (se sidan 4 i detta beslut under rubriken **Anmälan av fälld lodjur**). Polisen ombesörjer vidare att märkning av skinn med transponder (microchips), utförs. Polisen<sup>4</sup> antecknar varje lodjurs microchipsnummer tillsammans med skyttens eller den nye ägarens namn,

---

<sup>4</sup> Rikspolisstyrelsen utfärdar anvisningar hur märkning ska ske.

personnummer och adress, samt var och när djuret fällt. Kopia av blankett – *Märkning av fällt lodjur* sändes omgående till Naturvårdsverket<sup>5</sup>.

SVA ska senast 2009-06-01, överlämna till Naturvårdsverket en sammanfogad digital datafil med uppgifter från Länsstyrelserna om lodjursjakten. Naturvårdsverket rekommenderar att SVA gör även på sin hemsida en kort sammanställning om lodjursjakten för allmänheten.

Naturvårdsverket rekommenderar att SVA, i samarbete med Norskt Institut for Naturforskning, NINA, gör en kortfattad översiktlig sammanställning av data från de av jägarna frivilligt ifyllda frågeformulären samt publicerar det på SVAs webbplats.

### ***Rekommendationer***

Lodjursskyttar ombeds också fylla i det frågeformulär gällande lodjursjakt som tillhandahålls av SVA och NINA.

## ***Bakgrund***

### ***Förslag från länsstyrelserna***

Länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län har inkommit med yttranden om jakt på lodjur.

**Länsstyrelsen i Dalarnas län** föreslår en tilldelning på 17 djur varav 1 djur i del av länet med renskötsel, 8 djur i kommunerna Falun, Leksand, Gagnef, Borlänge, Säter, Hedemora, Avesta och Smedjebacken samt 8 djur i övriga länet exklusive del av länet med renskötsel.

**Länsstyrelsen i Västernorrlands län** anser att länet i sin helhet ska tillhöra renskötseområdet. Länsstyrelsen föreslår en tilldelning på 5 djur samt att fällfångst tillåts under perioden januari – mars och jakt med vapen under mars månad.

**Länsstyrelsen i Jämtlands län** föreslår en tilldelning på 65 djur varav 11 djur i Strömsunds kommun, 17 djur i kommunerna Krokoms och Åre, 13 djur i kommunerna Östersund, Ragunda, Bräcke och Berg samt 24 djur i Härjedalens kommun. Länsstyrelsen föreslår att fällfångst och jakt med vapen får bedrivas under mars månad.

**Länsstyrelsen i Västerbottens län** föreslår en tilldelning på 30 djur varav sammanlagt 22 bör fällas i kommunerna Dorotea, Lycksele, Storuman, Vilhelmina, Åsele samt 5 djur i kommunerna Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Skellefteå, Umeå, Vindeln, Vännäs samt 3 djur i kommunerna

---

<sup>5</sup> Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, telefon 08-698 10 00, fax 08-698 10 42

Malå, Norsjö, Sorsele. Länsstyrelsen föreslår att jakten med fällor och vapen får bedrivas i mars efter att inventeringarna är avslutade.

**Länsstyrelsen i Norrbottens län** föreslår en tilldelning på 4 djur i hela länet.

### ***Övriga skrivelser***

Jägarnas Riksförbund, Distrikt 20 (Dalarna) anser att en avskjutning på 37 djur i hela Dalarnas län vore en väl avvägd tilldelning.

Naturskyddsföreningen hemställer att Naturvårdsverket snarast inför ett generelltt förbud mot fällfångst på lodjur.

Svenska Jägareförbundet föreslår en tilldelning på 291 lodjur varav 121 djur inom renskötseområdet fördelat på 9 områden och 170 djur utanför renskötseområdet fördelat på 12 områden. Förbundet föreslår att fällfångst tillåts i renskötseområdet 2009-01-01 – 2009.04.15 och vapenjakt 2009.02.15 – 2009.04.15 och att fällfångst tillåts utanför renskötseområdet 2009-01-01 – 2009-03-31 och vapenjakt 2009-02-15 – 2009-03-31.

Svenska Rovdjursföreningen anser att skydds jakt utanför renskötseområdet strider mot art- och habitatdirektivet och jaktförordningen. Föreningen anser att jakten inom renskötseområdet kan accepteras men att jakten bör vara selektiv och anpassas efter olika förhållanden i olika områden. Föreningen motsätter sig fällfångst p.g.a. skador på lodjur och efterlyser en sammanställning av iakttagna skador hos fällfångade lodjur. Föreningen anser att kravet på bakspårning av fällfångad hona i syfte att ta reda på om hon har ungar måste återinföras.

Svenska Rovdjursföreningen i Jämtlands län föreslår att tilldelningen i länet bör vara maximalt 54 djur inklusive de 4 lodjur för vilka skydds jakt har beviljats i Njaarke sameby. Föreningen förordar att jakten fördelas mellan samebyarna eftersom det är renskötsel som är skadedrabbad.

### ***Utbredning, inventeringar och bevarandestatus av lodjur***

Antal lodjur i Sverige beräknas numera genom heltäckande inventeringar som görs i hela landet. Inventeringsverksamheten regleras i viltskadeförordningen (2001:724) och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn.

Inventeringsresultatet för antalet lodjursföryngringar (familjegrupper på vintern) i renskötseområdet redovisas i *tabell 1* och utanför renskötseområdet i *tabell 2*. I databasen Rovdjursforum finns 219 lodjursföryngringar registrerade i hela landet vintern 2007/2008. Totalt dokumenterades det 141 föryngringar i renskötseområdet och 78 utanför renskötseområdet. Av dessa var fem misslyckade föryngringar och två inventerades utanför inventeringsperioden. Pga. snöbrist och dåliga spårförhållanden utanför renskötseområdet har flera län inte kunnat genomföra regelrätta inventeringar av lodjursföryngringar under

säsongen 2007/2008. Naturvårdsverket har uppdragit åt Lodjursforskningsprojektet att göra en utvärdering av lodjurstammen i hela landet för 2008. Dessutom har lodjursforskarna vid Grimsö forskningsstation, Sveriges Lantbruksuniversitet på Naturvårdsverkets uppdrag tidigare tagit fram två viktiga forskningsrapporter som ger förvaltningen bra underlag för beslut.

1. (2005-01-21) analys av stammens utveckling, sårbarhet, bärkraften i lodjurens miljö, spridningsförmågan söderut. Rapporten: O. Liberg och H. Andrén 2005 "Lodjurstammen i Sverige 1994 - 2004".
2. (2005-11-21, dnr 411-6469-05) analys av stammens status och antal, om ett jaktligt uttag är möjligt utan att det påverkar stammens status eller spridning negativt. Rapporten: O. Liberg och H. Andrén 2005 "Bevarandestatus och känslighet för jakt i den svenska lodjurstammen 2005. En snabb utredning för Naturvårdsverket".
3. (2008-09-16, dnr. 235-6185-08) analys av svenska lodjursstammens utveckling under åren 2004 – 2008 och en uppskattning av antalet familjegrupper av lodjur 2007/2008. Rapporten: O. Liberg och H. Andrén 2008 "Den svenska lodjursstammen 2004 - 2008".

Enligt rapporten om lodjursstammens bevarandestatus (dnr. 411-6469-05) bedömde man att det finns utrymme för ett jaktligt uttag utanför renskötseområdet som inte påverkar lodjursstammen negativt. Vidare har man analyserat inventeringsresultatet från vintern 2004/2005 med hänsyn till täckningsgraden och inventeringsmetoder. Forskarna drog slutsatser att lodjursstammen är stabil, inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Den begränsade tillväxten i Sverige är orsakad av legal jakt (i renskötseområdet), samt normala begränsningar i miljöns bärkraft för lodjur i Mellansverige (bytestillgången). En ytterligare faktor är illegal jakt. Forskarna menar sammanfattningsvis att det är motiverat att bedöma lodjurets nuvarande bevarandestatus i Sverige som gynnsam.

Under föregående inventeringssäsong 2007/2008 dokumenterades det 217 lodjursföryngringar. Av dessa fanns 141 i renskötseområdet och 76 utanför renskötseområdet. Lodjursföryngringar utgör endast ett segment av den totala lodjurspopulationen och antalet föryngringar kan variera relativt mycket utan att antalet vuxna lodjursindivider förändras avsevärt. Rapporten (dnr. 235-6185-08) drar slutsats att det har skett en viss ökning (minimum 10 %) i lodjurspopulationen inom renskötseområdet mellan vintern 2006/07 och vintern 2007/08, men att en stor del av ökningen av antalet lodjursföryngringar (från 97 vintern 2006/07 till 141 vintern 2007/08) kan förklaras av mellanårsvariation i reproduktion och/eller överlevnad hos ungarna. Det betyder att det var en mycket gynnsam reproduktionssäsong för lodjur där en stor andel honor fick ungar samt att överlevnaden hos ungarna var hög. Forskarna beräknar att det i renskötseområdet fanns 744 – 866 lodjursindivider samt att under perioden 2003/04 – 2007/08 har antalet familjegrupper i Jämtlands län ökat med i genomsnitt 11 % årligen. Däremot hittar man ingen

tydlig trend i resterande del av renskötseområdet.

I rapporten redovisas även en analys av lodjursstammen med hänsyn till oinventerade områden utanför renskötseområdet samt populationstrender i olika regioner i Mellansverige och Södra Sverige. Forskarna uppskattade antalet lodjursföryngringar utanför renskötseområdet till 168. Den totala lodjursstammen i Sverige beräknades till ca 309 föryngringar vilket enligt forskarna motsvarar 1500 – 2000 individer.

*Tabell 1. Antalet funna föryngringar<sup>6</sup> (familjegrupper som uppfyller inventeringskriterier) av lodjur i renskötseområdet 1998-2008 (Källa: Länsstyrelserna och Rovdjursforum)*

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Norrbotten	35	37	23	34	39	32	25	33	24	25	34,5
Västerbotten	36	36	34	38	29	24	21	30	32	23	37,5
Jämtland	82	84	63	49	44	39	32	45	44	42	54
Västernorrland	11	11	8	7	2	4	7	8	5	6	12,5
Dalarna	3	5	5	3	3	1	3	2	3	1	2,5
Totalt	167	173	133	131	117	100	88	118	108	97	141

*Tabell 2. Antalet funna föryngringar<sup>6</sup> (familjegrupper som uppfyller inventeringskriterier) av lodjur utanför renskötseområdet 2005-2008 (Källa: Länsstyrelserna och Rovdjursforum) samt uppskattad antal föryngringar (i parentes) enligt rapporten "Den svenska lodjursstammen 2004 - 2008".*

	W	Y	X	S	T	U	C	O	AB	D	E	N	H	K	F	Totalt
2005	28	7	22	23	8	16	15	5	1	2	1	2	0		0	130
2006	31	6	22	26	12	13	17	16	1	3	1	3	1		1	153
2007	29	7	20	26	12	10	13	21	1	3	3	1	1		2	149
2008	19,5 (28)	5 (15)	10,5 (23)	0,5 (26)	7 (11)	4 (10)	11 (15)	7,5 (26)	0 (1)	1 (3)	0 (4)	4 (4)	1 (1)	1 (1)	0 (0)	76 (168)

## Skador

### Rovdjursskador på ren

Efter det att det nuvarande ersättningssystemet infördes 1996 finns det ingen jämförbar dokumentation av de skador som rovdjuren åsamkar rennäringen, eftersom ersättning numera utbetalas utifrån rovdjursförekomst och inte utifrån funna rovdjursdödade renar. Ersättningssystemet är tänkt att främja insatser

<sup>6</sup> Halva familjegruppen innebär att närliggande län delar på familjegrupperna.

inom näringen för att förebygga rovdjursskador. Enligt 3 § viltskadeförordning (SFS 2001:724) ska bidraget för skadeförebyggande åtgärder räknas av från ersättning för rovdjursförekomst. Därför avstår vissa samebyar i dagsläget att ansöka om bidrag för skadeförebyggande åtgärder. Anslagen till ersättningen för rovdjursförekomst under åren 1997 till 2008 har ökat från högst 30 till ca 60 miljoner kronor. Varje lodjursförening som ligger inom en samebys betesområde ersätts med 200 000 kronor (2008). Enligt Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57) bör rovdjurstammarnas utveckling styras så att ordnad renskötsel inte omöjliggörs eller allvarligt försvåras i någon sameby.

### *Tidigare jakt på lodjur*

Lodjuret fredades utanför renskötselområdet 1986 och i hela landet 1991. Fr.o.m. vintern 1994/95 har viss jakt tillåtits. Omfattningen framgår av *tabell 3*.

*Tabell 3. Antalet rapporterade fällda lodjur med stöd av Naturvårdsverkets beslut om jakt åren 1994/95-2007/2008 uppdelat på län och totalt samt den totala tilldelningens storlek (Källa: Naturvårdsverket).*

	BD	AC	Z	Y	W	X	S	T	O	U	C	Totalt	Tilldelning
	Renskötselområdet				Utanför renskötselområdet								
1994/95			4									4	6
1995/96		1	11									12	35
1996/97	5	13	62	3	5			1				89	147
1997/98	3	5	48	13	11	6		4				90	168
1998/99	4	8	31	15	14	7	9	4				92	168
1999/20	1	19	55	15	26	13	19	11	2	4		165	183
2000/01	1	15	40	6	17	7	19	6	2	3	0	116	127
2001/02	0	16	35	5	13	8	12	4	2	4	1	100	114
2002/03	0	7	18	6	9	8	12	4	1	4	1	70	109
2003/04	0	8	17	1	0							26	33
2004/05	2	4	8	0	0							14	16
2005/06	1	2	16	2	14	4	6	3	1	3	2	54	51
2006/07		6	16		10	8	12	5	5	5	5	72	75
2007/08		7	26		13	8	10	6	6	4	6	86	85
<b>Totalt</b>	17	111	387	66	132	69	99	48	19	27	15	990	1317

Av tabellen framgår att en stor andel av tilldelningarna har utnyttjats. I Norrbottens län har dock få lodjur rapporterats fällda. Säsongerna 2003/04 och 2004/05 var jakt tillåten endast i renskötselområdet. 2006/07 och 2007/08 var det ingen jakt tillåten i Norrbotten och Västernorrland.

### ***Annan dödlighet***

Enligt SVA har under år 2008 minst 58 lodjur som inkommit till SVA dött av andra orsaker än jakt med stöd av Naturvårdsverkets beslut om jakt och skyddsjakt. Av dessa var 29 lodjur dödade i trafiken.

Under 2008 har Naturvårdsverket och Länsstyrelserna vid 13 tillfällen fattat beslut om skyddsjakt på totalt 31 lodjur pga ra skador på rennäringen. Sex lodjur har fällts med stöd av dessa beslut.

### **Skäl**

#### ***Rättsliga förutsättningar för beviljande av skyddsjakt på lodjur inom renskötseområdet***

Lodjur återfinns i bilaga 4 a till art och habitatdirektivet vilken omfattar arter som kräver noggrant skydd. För dessa arter ska medlemsstaterna enligt artikel 12 förbjuda att avsiktligt fånga eller döda exemplar i naturen.

Lodjur är i svensk lagstiftning ett fredat vilt och får enligt 3 § jaktlagen endast jagas om det följer av jaktlagen eller föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av denna lag.

Enligt 24 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta om skyddsjakt på myndighets initiativ. De allmänna förutsättningarna för skyddsjakt framgår av 23 a och 9 b §§ jaktförordningen. I 23 a § första stycket jaktförordningen anges de allmänna förutsättningarna för skyddsjakt: Om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom,
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Bestämmelserna 1, 3 och 4 ovan motsvarar art- och habitatdirektivets artikel 16.1. a - c enligt vilken undantag från skyddsbestämmelserna i samma direktivs artikel 12 får medges.

Naturvårdsverket bedömer att undantagsbestämmelsen i 23 a § första stycket 3 punkten jaktförordningen är tillämplig med avseende på renskötseområdet då lodjuret orsakar allvarliga skador på rennäringen.

Naturvårdsverket gör vidare bedömningen att viss minskning av lodjursstammen i delar av renskötselområdet behövs för att inte omöjliggöra eller allvarligt försvåra ordnad renskötsel i någon sameby. Beslutad tilldelning är fastställd efter samråd med länsstyrelserna. Verket har vidare medgivit tilldelning i specifika områden och i förekommande fall ner på kommunnivå enligt förslag från länsstyrelserna. För att se till att jakten sker i kontrollerade former anges i villkoren att person som avser att jaga lodjur ska vara registrerad som lodjursjägare i jaktregistret. Besiktningsmännens kontroll av varje fälld djur samt de prover som skickas in till SVA möjliggör en noggrann kontroll av de fällda djurens kön, ålder och hälsostatus. Skyttens uppgifter kan verifiera att jägaren är registrerad i jaktregistret som lodjursjägare. Uppföljande kontroll av beslut görs varje år i samband med inventeringen för att utvärdera effekterna av jakten.

### ***Artens utbredning, inventeringar och bevarandestatus***

Enligt Naturvårdsverkets bedömning bör begreppet gynnsam bevarandestatus beskrivas enligt följande. Gynnsam bevarandestatus innebär att populationen på lång sikt är livskraftig och inte minskar, och att artens utbredningsområde inte minskar eller sannolikt kommer att minska inom överskådlig tid. Lodjuret är idag rödlistat som sårbar (VU). Det innebär enligt Naturvårdsverkets bedömning att en grundläggande utgångspunkt är att de förvaltningsmässiga beslutens kortsiktiga effekter inte ska påverka stammen negativt på ett sådant sätt att gynnsam bevarandestatus äventyras. Centralt är också att förvaltningsmässiga beslut alltid fattas på grundval av bästa tillgängliga kunskap om nuvarande förhållanden, men även kunskap som ger möjlighet att göra en prognos om den framtida utvecklingen för lodjurstammen.

Naturvårdsverket gör bedömningen att lodjursstammens populationsutveckling på lång sikt kommer att vara livskraftig och att utbredningsområdet inte minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid samt att tillräcklig livsmiljö finns för arten på lång sikt. Naturvårdsverket bygger detta ställningstagande bl.a. på de tre ovan refererade vetenskapliga rapporterna från lodjursforskarna. Forskarna har beräknat vid vilken nivå lodjursstammen bör ligga på för att den långsiktigt kan bevaras. Resultatet visar att lodjursstammen bör bestå av 1000-3000 individer vid ett begränsat genetiskt utbyte. Lodjursstammen består idag uppskattningsvis av 309 familjegrupper vilket motsvarar drygt 1500 – 2000 djur. Det betyder att lodjursstammen har nått den av riksdagen beslutade miniminivån. Däremot har målet att den huvudsakliga förekomst av lodjur i Sverige skulle ligga utanför renskötselområdet ej nåtts än. Forskarna bedömer att stammen för närvarande förefaller vara något ökande och står inte inför några omedelbara hot. Den får betraktas som ökande i renskötselområdet, samt att en viss ökning och geografisk expansion har skett i söder. Stammens utveckling har inte orsakats av några ”hot” mot stammen utan av kontrollerade förvaltningsåtgärder i renskötselområdet och normala begränsningar i miljöns bärkraft för lodjur (bytestillgången) i Mellansverige.

Positivt för tillväxten av lodjursstammen är den expansion i söder, som avspeglats i senaste inventeringarna, och som förväntas fortsätta. Spridningen söderut är beroende av tätheten i spridningszonen och påverkas inte av lodjursstammens täthet i renskötselområdet som ligger långt utanför spridningszonen.

### ***Förvaltningen av lodjursstammen***

Riksdagen har antagit regeringens proposition Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Där sägs att miniminivån för lodjursstammen i Sverige ska vara 300 föryngringar per år. Målet ska vara att antalet lodjur i landet som helhet inte ska minska. Målet för lodjursstammens utbredning ska vara att arten ska finnas såväl inom som utanför renskötselområdet men att huvuddelen av stammen ska finnas utanför renskötselområdet.

Ett viktigt mål för förvaltningen är att öka toleransen för rovdjuren där dessa finns och bland dem som mest berörs på olika sätt, dvs. att göra det möjligt att leva med rovdjur i närmiljön. För förvaltningen innebär det ett svårt och viktigt arbete där det handlar om att lyssna på dem som berörs och att föra dialog i förvaltningsfrågor. Denna dialog sker idag på olika plan, bl.a. i regionala rovdjursgrupper och i Naturvårdsverkets råd för rovdjursfrågor. I dessa diskussioner kan förvaltningen beakta synpunkter från olika organisationer. Arbetet med att förebygga skador på tamdjur, bl.a. genom stängsling, och att ge ersättning till drabbade tamdjursägare är också verktyg för att öka tryggheten för dem som har tamdjur i områden med rovdjur. En ökad delegering av beslut från central till regional nivå har skett de senaste åren. Dessutom arbetar Naturvårdsverket för närvarande med regeringens uppdrag om regionaliserad rovdjursförvaltning. För att de av riksdagen fastställda förvaltningsmålen för rovdjursstammarna ska kunna uppnås och bibehållas krävs såväl delaktighet, förtroende som tolerans hos jägare och tamdjursägare och andra berörda i områden med rovdjur. Den begränsade jakt som har bedrivits hittills har inte negativt påverkat arbetet med att uppnå det nationella målet. En fortsatt begränsad jakt kan främja förvaltning av lodjursstammen. Förståelse och tolerans är hörnstenar i arbetet att nå och bibehålla de nationella målen i rovdjurspolitiken.

Naturvårdsverket tillämpar en adaptiv förvaltning, som bygger på såväl inventeringar, erfarenheter i fält samt vetenskapliga underlag.

### ***Fällfångsten***

För att uppfylla etiska och djurskydds krav är fällfångsten noggrant reglerad. Det innebär att endast godkända fällor för fångst av lodjur får användas. Vidare ska fällornas plats anmälas till länsstyrelsen i det län fällan är placerad innan jakten startar, för att möta kravet om att jakten sker under strängt kontrollerade former. Naturvårdsverket bedömer att fällfångsten bör ske under samma jaktperiod som

jakt med vapen vilket medför att godkända jaktmetoder likabehandlas. Den tidigare ordningen med fällfångst under tidsperioden när ungarna är beroende av modern med kravet om bakspårning har varit otydlig och är svår att kontrollera vilket har påpekats av bl.a. Länsstyrelsen i Jämtland. Enligt art- och habitatdirektivets artikel 12 ska lodjur, en art som listas i bilaga 4 a, skyddas särskilt under parnings- och uppfödningstiden. Detta är ytterligare ett skäl till att jakttiden för fällfångst begränsas till tiden för jakt med vapen. I övrigt gäller samma villkor när det gäller tilldelning, anmälan av fällt lodjur och återstående tilldelning.

### ***Naturvårdsverkets bedömning***

I regeringens proposition Sammanhållen rovdjurspolitik anförs att det är motiverat med skydds jakt på lodjur i renskötselområdet av hänsyn till rennäringens intressen. Målet bör vara en långsam minskning mot den nivå utredningen föreslagit för renskötselområdet dvs. 400 individer (sidan 38 i propositionen). Vidare anförs i propositionen att *”För att lodjursstammen skall vara tillräckligt stor i ett riksperspektiv bör stammen tillåtas växa i andra områden innan de reduceras i renskötselområdet.”* (s. 38).

Länsstyrelsernas inventeringsresultat från renskötselområdet visar att stammen har minskat mellan 1999 och 2004. En del i nedgången beror på den skydds jakt som bedrivits i enlighet med avsikten i riksdagsbeslutet. 2008 inventerades 141 föryngringar i renskötselområdet vilket motsvarar ca 744 – 866 individer. Mellan 2003 och 2008 har stammen legat mellan 480 och 744/866 individer. I renskötselområdet är lodjursstammen i dagsläget större än de 400 individer som anges i propositionen som en lämplig nivå.

För första gången sedan propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik bedöms lodjursstammen ha uppnått det nationella målet på minst 300 föryngringar. Forskarna redovisar i sin rapport att det finns en stor mellanårsvariation i reproduktion och i ungnarnas överlevnad från födseln till vintern. Variationen i antal familjegrupper inom renskötselområdet under de senaste fem åren motsvarar den variation man kan förvänta vid inventeringar. Att det tidigare varit en minskning är dock ställt utom allt tvivel, liksom att denna minskning stannat upp sannolikt beroende på minskad skydds jakt. Enligt den senaste populationsuppskattningen har det skett en ökning av lodjursstammen i renskötselområdet. Denna ökning ligger på en nivå ca 10 %, dvs. en avsevärt lägre nivå än som speglas av förändringar i antalet lodjursföryngringar. Däremot har ökningen utanför renskötselområdet inte motsvarat minskningen i renskötselområdet sett över längre tidsperiod.

Naturvårdsverket gör bedömningen att en fortsatt skydds jakt är motiverad i renskötselområdet. Naturvårdsverket gör även bedömningen att det idag finns utrymme att minska lodjursstammen i renskötselområdet något, utan att äventyra det uppnådda nationella målet om antalet lodjursföryngringar. Detta av hänsyn till renskötseln som rapporterar stora skador med växande rovdjursstammar.

Naturvårdsverket har vid tilldelningen beaktat förslag från länsstyrelserna samt forskningsresultat, bl.a. i form av forskningsrapporterna från Grimsö forskningsstation. Verket har vid tilldelningen i de olika länen följaktligen tagit hänsyn till lodjursituationen, den södra spridningsfronten samt det totala rovdjurstrycket. Naturvårdsverket har tagit hänsyn till inriktningen i förslagen om tilldelning, och i de flesta fall följt länsstyrelsernas förslag i renskötseområdet. Förslaget från Länsstyrelsen i Jämtland innebär en tilldelning som ligger i intervallet ca 20 – 23 %. Naturvårdsverket gör bedömningen att en tilldelning på 60 individer (ca 18 – 21 %) av beräknad stam i Jämtlands län leder till en minskning av lodjursstammen i länet. I bedömningen har Naturvårdsverket tagit hänsyn till redan beviljade skydds jaktansökningar från samebyar i Jämtlands län.

Med hänsyn till att den nationella miniminivån på 300 föryngringar har uppnåtts bedömer verket att den av länsstyrelserna föreslagna minskningen av lodjursstammen i stort kan beviljas utan att äventyra det uppnådda nationella målet. Årets länsvisa tilldelning såväl inom som utanför renskötseområdet ligger mellan 2 % och 21 % av det totala inventeringsresultatet omräknat från föryngringar till antalet individer. För landet som helhet är tilldelningen ca 8 – 10 % av ca 1500 – 2000 djur. Naturvårdsverket bedömer att denna tilldelning inte kommer att påverka lodjursstammen negativt. Verket har också tillämpat försiktighetsprincipen genom att hålla tilldelningen utanför renskötseområdet i nivå med det som forskarna bedömt inte negativt påverkar stammen.

Naturvårdsverket gör vidare bedömningen att pga mellanårsvariation i lodjurhonornas reproduktion och överlevnad hos lodjursungar, särskilt i renskötseområdet, kan inventeringsresultatet för 2008/09 ligga under den nationella miniminivån redan före jaktens start. Naturvårdsverket gör den samlade bedömningen att detta beslut inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Verket gör vidare bedömningen att den beslutade jakten inte kommer att påverka negativt den totala storleken på lodjursstammen.

Det bör påpekas att, utöver Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt, har länsstyrelserna i renskötseområdet möjlighet att med stöd av 27 § jaktförordningen besluta om skydds jakt på enskilda lodjur som orsakar allvarlig skada eller olägenheter.

---

|

Detta beslut har fattats av enhetschefen Susanna Löfgren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningsdirektörerna Jens Abrahamsson och Klas Allander, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Susanna Löfgren

Klas Allander

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga 4.

**Bilagor**

Bilaga 1. Sändlista

Bilaga 2. Blankett ”Registrering och besiktning av fällt lodjur”

Bilaga 3. Blankett ”Märkning av fällt lodjur”

Bilaga 4. Hur man överklagar

Bilaga 5. SVA:s hantering av insänt material

Bilaga 6. Lathund för lodjursskyttar

## Bilaga 1

**SÄNDLISTA**

Länsstyrelserna i berörda län där jakt tillåts  
Polismyndigheterna i berörda län där jakt tillåts  
Rikspolisstyrelsen  
Statens Veterinärmedicinska Anstalt  
Jordbruksverket  
Svenska Jägareförbundet  
Jägarnas Riksförbund, distrikt 20  
Naturskyddsföreningen  
Svenska Rovdjursföreningen  
Svenska Rovdjursföreningen i Jämtlands län

**Kopia via e-post**

Län där jakt tillåts i renskötseområdet  
Miljödepartementet  
Jordbruksdepartementet  
Naturhistoriska riksmuseet  
Sametinget  
Svenska Samernas Riksförbund  
Koncessionssamebyarnas intresseförening  
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge  
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland  
Rovdjursrådet  
ArtDatabanken  
Henrik Andrén, Grimsö forskningsstation  
Birgitta Åhman, SLU  
Lantbrukarnas riksförbund  
Jägarnas riksförbund  
Naturskyddsföreningen  
Svenska rovdjursföreningen  
Världsnaturfonden

# REGISTRERING OCH BESIKTNING AV FÄLLT LODJUR

Original till LÄNSSTYRELSEN

Kopia/dublett överlämnas till skytten och sändes med flådd kropp och kraniet samt med referensprov till SVA

<b>DATUM</b>	Datum då djuret fälldes/påsköts	År Månad Dag	Klockslag Tim Min	Länsstyrelsens nr (ex 2007Z02)	
	Namn		Mobiltelefon	Telefon	
<b>SKYTT eller FÅNGST- MAN</b>	Adress		e-postadress		
	Postnr	Postadress	Faxnr		
	Skott- eller fångstplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)		Koordinater Rikets nät		
<b>PLATS</b>	Fastighetsbeteckning		<input type="checkbox"/> Kartkopia bifogas		
	Jaktvårdsrets		Sameby		
	Län		Kommun		
	Fångstmetod		<input type="checkbox"/> Tunnefälla Söderholm <input type="checkbox"/> Sinkabirum <input type="checkbox"/> Sinkabirum Kombi <input type="checkbox"/> Åbrånsfäll an <input type="checkbox"/> Lofälla Grimsö <input type="checkbox"/> Annan fälla		
<b>JAKT- METOD</b>	<input type="checkbox"/> Organiserad jakt <input type="checkbox"/> Enmansjakt <input type="checkbox"/> Jakt med hund <input type="checkbox"/> Annat sätt				
<b>JAKT- LEDARE</b>	Namn		Telefon		
<b>ANMÄLAN</b>	Ange datum och klockslag då anmälan gjordes till polisen				
<b>KÖN OCH ÅLDER</b>	<input type="checkbox"/> Hane ♂ <input type="checkbox"/> Hona ♀		<input type="checkbox"/> Vuxen <input type="checkbox"/> Unge		
<b>VIKT</b>	Totalvikt – endast vägd vikt		Flådd kropp – endast vägd vikt		
<b>MÄRKT</b>	<input type="checkbox"/> Tatuering - ange nr <input type="checkbox"/> Öronmärke - ange nr		<input type="checkbox"/> Radiohalsband - ange nr <input type="checkbox"/> Kontakta Grimsö forskningsstation, Lodiursprojektet 070 203 04 31		
<b>BESIKTNING OCH PROVTAG- NING</b>	Besiktning av		<input type="checkbox"/> Flådd kropp med kraniet & <input type="checkbox"/> Fälla <input type="checkbox"/> Skottplats <input type="checkbox"/> Hela lodjuret		
	Fotodokumentation		<input type="checkbox"/> Klor och tassar <input type="checkbox"/> Fälla <input type="checkbox"/> Skottplats <input type="checkbox"/> Hela lodjuret		
	Beskriv skottskador och andra skador. Förekomst av skabb.				
<b>PROVER TILL SVA</b>	<input type="checkbox"/> Flådd kropp inklusive kraniet tillvarataget av besiktningsman		<input type="checkbox"/> Skytten önskar få tillbaka kraniet från SVA mot en kostnad av 600 kr + frakt		
	<input type="checkbox"/> "Referensprov" (hudprov med hår 1x3 cm) taget		Skyttens underskrift		
<b>PROVER TILL SVA</b>	Referensprov sändas till SVA, Obduktionssalen, Viltsektionen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala, telefon 018-67 40 73 eller 018-67 46 59, fax 070-389 15 08		Datum då referensprov sändes till SVA		
	Flådd kropp inklusive kraniet skall sändas till SVA, Viltavdelningen Obduktionssalen, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala,		Datum då kropp och kraniet sändes till SVA		
<b>RESA OCH EV. UTLÄGG OCH UNDER- SKRIFT</b>	Resa med egen bil (ange orter)	totalt antal km	å kronor	Antal tim. exkl. restid	Restid
	Personnummer	Postgiro-, bankgironummer eller bankkonto inkl. clearingsnummer			
	Besiktningsdatum	Klockslag	Besiktningsmannens namnunderskrift		Namnförtydligande
<b>LST:s NOTERINGAR</b>	Reseersättning	Förlorad arbetsförtjänst	Utlägg		Totalt till besiktningsmannen

# MÄRKNING AV FÄLLT LODJUR

I fyllt originalblankett bör behållas av skytten och en kopia bör följa skinnet i varje försäljningsled eller motsvarande.

Egen märkning skall ske även av kraniet eller annan del av djuret som är skild från kroppen.

<b>DATUM</b>	Datum då djuret fälldes	År	Månad	Klockslag	Tim	Länsstyrelsens nr (ex 2005Z07)
	Dag			Min		
<b>LODJURET FÄLLT AV</b>	Namn			Telefon		Mobiltelefon
	Adress			e-postadress		
	Postnr	Postadress				Faxnr
<b>PLATS</b>	Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)			Koordinater Rikets nät		
	Län			Kommun		
<b>KONSERVATOR</b>	Företag			Anläggningsnummer		
	Ansvarig person			Telefon		Mobiltelefon
	Adress			e-postadress		
	Postnr	Postadress				Faxnr
<b>MÄRKNING AV SKINN ELLER DEL AV LODJUR</b>  Ifylles av polisen	Mikrochipsnummer			Ange var på skinnet mikrochipset monterats		
	Ägarens namn			Personnummer		e-postadress
	Adress			Telefon		
	Postnr	Postadress				Faxnr
	Polisstation			Datum då djuret märktes		År Månad Dag
	Underskrift av polisman			Namnförtydligande		
<b>NY ÄGARE</b>  Ifylles av polisen	Nya ägarens namn			Personnummer		e-postadress
	Adress			Telefon		
	Postnr	Postadress				Faxnr
	Polisstation			Datum då djuret märktes		År Månad Dag
	Underskrift av polisman			Namnförtydligande		

## Bilaga 4

**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos länsrätten. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till länsrätten.

**När ska beslutet senast överklagas?**

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

**Vad ska överklagandet innehålla?**

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer

## Bilaga 5

**Rekommendationer för Statens veterinärmedicinska anstalt av insänt material**

Obduktionen av lodjur som fångats i fälla ska ske i enlighet med det protokoll som ingår i internationell standard ISO 10990-5 Annex B.

Efter obduktion och egen provtagning lagrar SVA övriga prover och kranier. Prover och data ska finnas tillgängliga för analys för forskningsändamål (SVA:s V-nr används som djurens identifikationsnummer).

De skyttar som önskar kraniet åter bör kunna få detta inom ett år.

SVA sänder köttprov (ca 200 g från bog) efter överenskommelse till *Birgitta Åhman*, Sveriges lantbruksuniversitet, Vet. Med. näringslära, Box 7036, 750 07 Uppsala, telefon 018-67 23 08.

## Bilaga 6

**Lathund för lodjursjägare 2009****Kontrollera före jakten**

<b>Jaktledare</b>	vem är ansvarig jaktledare?
<b>Jaktmedel</b>	kulgevär lägst klass 2 och hagel kaliber 12, 16 el. 20
<b>Jakttid</b>	<u>inom renskötselområdet</u> : BD, AC, Z, Y, W län: Jakt med vapen 1/3-31/3 2009 Fällfångst 1/3-31/3 2009
<b>Tilldelning</b>	Jaktledaren kontrollerar hur många lodjur som återstår
<b>Ev. fällavgift</b>	fastställs av jakträttsupplåtaren
<b><u>Efter skott:</u></b>	markera skottplatsen i terrängen
<b>Anmälan:</b>	Jaktledaren anmäler datum, klockslag, skytt, plats, jaktmetod inom <u>tre timmar</u>
<b>Besiktning</b>	inom 24 timmar av länsstyrelsen
<b>Försäljning:</b>	intyg från Jordbruksverket krävs
<b>Märkning:</b>	inom 6 månader

*I beslutet finns mer fullständig information! [www.naturvardsverket.se](http://www.naturvardsverket.se)*